

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

Ljubljana, v soboto, 16. januarja 1932.

Štev. 7.

Diferenciranje doklad na neposredne davke

Ljubljanski trgovec nam piše:

Z vsakoletnimi samoupravnimi proračuni postaja aktualno tudi vprašanje, ali se smejo naložiti na neposredne davke doklade v diferencirani, to je različni izmeri na razne davčne vrste, odnosno oblike. Kakor že prejšnja leta, se je tudi letos s tem vprašanjem pečal ljubljanski občinski svet. Za pobiranje občinske doklade je stavil dvojni predlog; ali naj znaša doklada na vse davčne vrste po 50 %, ali pa naj se diferencira tako, da bi se za zgradarino, pridobnino krošnjarjev in uslužbenški davek znižala na 40 %, na pridobnino pa na 35 %, dočim bi se povišala za rentnino na 10 %, na uslužbenški davek pa na 90 %. Po tem predlogu bi se breme občinske doklade za hišne posestnike znižalo za Din 450.580, za trgovce, obrtnike in industrije za 598.395 Din, za krošnjarje za Din 500 in za uslužbence za 160.000 Din. — Nasprotno bi pa družbe plačale več Din 1.110.160 in davkoplačevalci, ki plačujejo rentnino, pa Din 98.850 več. Sedaj nastane vprašanje, katero stališče bo zmagovalo. Do zdaj so nadzorne oblasti odklanjale pobiranje diferenciranih doklad in ni še jasno, kakšno stališče bodo zavzele napram ponovnemu predlogu.

Načelo, da se mora pobirati enaka doklada na vse davčne vrste je vsekakor uvaževanja vredno, vendar pa se ne sme pustiti iz vidika tudi interesov velikega dela davkoplačevalcev, ki bi z diferenciranjem znatno pridobili.

Kakor čujemo, ministrstvo za finance diferenciranja doklad ne odklanja načeloma, temveč smatra, da se sme diferenciranje dovoliti, toda samo izjemoma in v primernih oblikah.

Kot mali trgovec in hišni posestnik imam ves interes na tem, da se diferenciranje dovoli, da si docela umevam, da se ga bodo družbe branile. Mnenja sem, da moramo prepustiti mirnim srcem nadzorini oblastvom, da bodo to vprašanje zadovoljivo uredila.

To tudi ni bil povod, da Vam pišem, ampak napotilo me je do tega dejstva, da je občinski odbor v pravem umevanju položaja v taki meri sledil intenciji vlade po znižanju davčnih bremen in se spomnil tudi nas malih ljudi, ki se nahajamo v težkem položaju. Za nas bi bilo diferenciranje znatna olajšava in hotel sem opozoriti naše stanovske organizacije na to, da se bodo zavzele tam, kjer je treba, da bomo namenjene olajšave tudi deležni.

I. K.

Jugoslovensko-avstrijska klirinška pogodba

Kakor poročajo z Dunaja se bo jugoslovensko-avstrijska pogodba za devizni klirinški priročnik uporabljal v petek 15. t. m. Pogajanja so bila zaključena prejšnji teden, vendar so člani jugoslovenske delegacije izjavili, da morajo pogodbo predložiti še jugoslovenski vladi v odobritev. Jugoslavija je sedaj pristala na pogodbo in na njeno uveljavljanje. Pogodba je zgrajena na podlagi ravnotežja v vrednosti medsebojnega izvoza in uvoza, kar prilično odgovarja tudi statističnim podatkom o trgovinski bilanci med obema državama. Avstrija je lani imela z našo državo celo za nekaj milijonov aktivno bilanco. Iz klirinškega postopanja ni izvzeta nobena blagovna skupina. V tehničnem pogledu je pogodba zgrajena po vzoru klirinških pogodb, ki jih je Avstrija že uveljavila z drugimi državami (z Madžarsko, Švico, Italijo itd.). Plačila za uvoženo blago se v obeh državah polagajo pri Narodni banki.

Konferenca zastopnikov mlininske industrije

V nedeljo 17. januarja bo vsedrjavna konferenca zastopnikov mlininske industrije s sledečim dnevnim redom: 1. Sedanje stanje mlininske industrije posebno z ozirom na nakupovanje in razprodajo pšenice. 2. Ustanovitev osrednje organizacije mlininske industrije ter njene neposredne naloge.

Zastopniki mlinarjev se bodo sestali že v petek ali soboto ter bodo v zasebnih razgovorih pripravili vse, da bo konferenca uspešnejša in učinkovitejša. Pričakuje se, da bodo nastopili mlinarji iz severnih krajev s posebnimi predlogi, kajti njihova industrija je bila nekoliko oškodovana radi pšeničnih naredb ter pokazala znake močnega oslabljenja. V interesu državnega gospodarstva pa je, da se mliniki industriji odpre pot in da bo v bodoče prišlo do cenejše razprodaje moke med ono prebivalstvo, ki je v pogledu prehrane pasivno.

V zvezi s to konferenco se čuje, da je kmetijski minister dr. Demetrovič posvetil prav posebno pozornost temu problemu, tem bolj, ker je kot bivši trgovinski minister sodeloval pri izdelavi zakona o žitnem monopolu, katerega nedostatke je imel priliko sedaj preizkusiti, tako da bo kot kmetijski minister lažje pripravil nove predloge za reformo, ki so v tem pogledu postale neobhodno potrebne.

KONKURZI IN PRISILNE PORAVNAVE V LETU 1931

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za leto 1931 sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):

1. Otvorjeni konkurzi:

V Dravski banovini 79 (59), Savski 64 (68), Vrbaski 1 (10), Primorski 27 (29), Drinski 46 (63), Zetski 21 (13), Dunavski 115 (104), Moravski 39 (98), Vardarski 59 (72), Beograd, Zemun, Pančevo 30 (61), skupaj 481 (577).

2. Otvorjene prisilne poravnave izven konkurza:

V Dravski banovini 108 (17), Savski 162 (49), Vrbaski 3 (7), Primorski 26 (6), Drinski 69 (10), Zetski 9 (—), Dunavski 261 (46), Moravski 6 (3), Vardarski 17 (4), Beograd, Zemun, Pančevo 33 (19), skupaj 694 (161).

3. Odpravljeni konkurzi:

V Dravski banovini 53 (66), Savski 56 (54), Vrbaski 3 (—), Primorski 23 (19), Drinski 54 (73), Zetski 13 (6), Dunavski 92 (93), Moravski 68 (116), Vardarski 36 (68), Beograd, Zemun, Pančevo 36 (46), skupaj 434 (541).

4. Odpravljene prisilne poravnave izven konkurza:

V Dravski banovini 55 (10), Savski 1 (—), Vrbaski 9 (8), Primorski 25 (5), Drinski 1 (—), Zetski 124 (11), Dunavski 4 (—), Moravski 5 (1), Vardarski 12 (6), Beograd, Zemun, Pančevo — (—), skupaj 303 (67).

Družabni večer Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani bo v četrtek dne 21. januarja 1932 ob pol 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih »Zvezde«. V ciklu predavanj »Ljudska univerza« pride na vrsto aktualno predavanje o zanimivem predmetu »Občina in gospodarska kriza«. O tem vprašanju izpregovoril ljubljanski župan gospod dr. Dinko Puc. Prepričani smo, da predavanje, ki ga je prevzel gospod župan ljubljanski, vzbudi zaslužen pozornost v naši javnosti. Vstop je brezplačen. Gostje so dobrodošli.

Za prakso

Po zakonu o srebrnem denarju naše kraljevine z dne 28. novembra 1931 je z dnem 30. novembra 1931. prestat biti zakonito plačilno sredstvo:

a) kovani drobiž iz niklja po 20, 10 in 5 dinarskih par,

b) kovani drobiž iz game po 10 in 5 dinarskih par,

c) avstro-ogrski kovani drobiž iz niklja in iz paktonga po 10 in 20 vinarjev in iz železa po 20 vinarjev.

Izveljavljeni drobiž se po zakonu zamenja z denarjem iz niklja po 25 dinarskih par v breme obratne glavnice glavne državne blagajne.

Avstro-ogrski kovani drobiž po 10 in 20 vinarjev je bil z zakonom z dne 31. decembra izenačen v vrednosti s kovanim drobižem v parah, avstro-ogrski drobiž po 20 vinarjev pa s 5 pari našega dinarskega drobiža. Oboji bivši avstro-ogrski drobiž se bo tudi v tem razmerju zamenjal za novčanice po 25 par.

V zadevi dobivamo razna vprašanja, ki kažejo, da gornja odredba naši širši javnosti še ni znana, ker se še vedno izdajajo računi in nakazila, glaseča se na pare, ki se z zakonitimi plačilnimi sredstvi ne morejo poravnati. Vsled tega se čujejo pritožbe, da poštni uradi gornjega drobiža nečejo več sprejemati, kar je pač naravna posledica navedene zakonske odredbe.

Zakon je sicer omejil zakonita plačilna sredstva, ni pa hkratu uredil zaokrožavanja ne pri javnih dajstvih in tudi ne v privatno-gospodarskem prometu. Prilagoditev na novo ustvarjenemu položaju je torej zakon do cela prepustil interesiranim oblastvom in privatnemu gospodarstvu. Za enkrat provzročja strikno izvajanje gospodarstva kolikor toliko neprimlik dokler se ne bo v splošnem tudi izdajanje računov prilagodilo novi odredbi, odnosno zakonitim plačilnim sredstvom.

Vsled tega bi bilo nujno želeli, da se v gospodarskem prometu cene in sploh računavanje zaokroži na iznose, ki so deljivi s 25, ker le potem bo mogoče brez težav urediti blagajniško poslovanje, ki prihaja sedaj pri podjetjih in zavodih, ki vodijo trezno knjigovodstvo, v nesoglasje s knjigami.

Za enkrat moramo računati z veljavnostjo zakona in ga tudi dosledno izvajati, da si smo za svojo osebo mnenja, da bo vsekakor treba že v doglednem času misliti na nov drobiž po 10 in 5 par.

PRED NOVIMI OMEJITVAMI AVSTRIJSKEGA UVOZA.

Kakor poročajo z Dunaja, se pripravljajo ukrepi za nadaljnje omejitve avstrijskega uvoza. Avstrija je že z dosedanjimi praksami dodeljevanja deviz znatno zmanjšala možnosti za uvoz, sedaj pa namerava dodeliti več deviz za uvoz do skrajnosti omejiti. Pri dodeljevanju deviz bodo upoštevali predvsem plačila za uvožene industrijske sirovine (kovine, tekstilne sirovine), za premog, za krmila in za neobhodno potrebna živila (žito, moko, živino, riž, kavo itd.). Šele v drugi vrsti bodo pri dodeljevanju deviz upoštevali uvoz polfabrikatov, tako da uvoz gotovih izdelkov, luksuznih predmetov kakor tudi luksuznih živil praktično ne bo več mogoč. Uvozne prepovedi sicer ne bodo izdane, vendar inozemskim dobaviteljem tudi ne bo mogoče izvažati v Avstrijo luksuznega blaga na kredit, ker je zadolževanje uvoznikov pri inozemcih po novem deviznem pravilniku odvisno od odobrenja avstrijske Narodne banke.

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«!

Devizne omejitve in civilno pravne posledice

Razne določbe v pogledu prometa z devizami, katere uvažajo danes države v okviru svoje protekcionistične politike, tvorijo največjo nevarnost za dobre trgovinske odnose med posameznimi državami. S takimi določbami se ne samo onemogoča vsako izmenjavo dobrin, nego se tudi naprtuje vsaki stranki znatno materialno škodo.

V naslednjem naj navedemo samo v kak položaj bi prišla stranka, ki bi hotela uveljavljati svoje pravice napram stranki, v koje državi veljajo devizne omejitve.

Vzemimo da bi jugoslovanski trgovec sklenil z avstrijskim trgovcem kupno-prodajno pogodbo fakturirano v funtih, na podlagi katere bi prvi moral dobaviti drugemu gotovo množino blaga ter da bi bila pogodba sklenjena pred novimi deviznimi omejitvami in prepovedmi fakturiranja v tujih valutah. Jugoslovanski trgovec bi v redu dobavil blago in ob dospelosti fakture zahteval plačilo. Avstrijski trgovec bi zaprosil za dovoljenje Narodno banko, da sme nakupiti gotovo množino deviz glasečih se na funte, kar bi mu pa Narodna banka odbila. Vsled tega plača fakture v šilingih in jih preračuna s funti po kurzu na dan plačila. Jugoslovanski trgovec bi s tem ne bil zadovoljen češ, da bi moral avstrijski trgovec če že plača v šilingih, preračunati to s kurzom funta za časa dospelosti in ne plačila.

V nato sledeči pravdi bi prišlo do sledečih ugotovitev:

Nastane vprašanje ali je avstrijski trgovec sploh dolžan izpolniti pogodbo s svoje strani?

Naš obči državni zakonik pravi v svojem § 880, da »ako je predmet, o katerem je bila sklenjena pogodba, odtegnjen prometu pred izvršitvijo, je to prav tako, kakor da bi pogodba ne bila sklenjena.« Pri tem se pa mora še vprašati ali ima upnik, ko že ne more vsled tega določila zahtevati dolžne dajatve, nadomestek za to dajatev, v konkretnem primeru torej šilinge mesto funtov. Take možnosti naša zakonodaja ne pozna, kajti ta možnost je dana le dolžniku, ki se sme oprostiti svoje obveze vsled slučajnega poga dolžne dajatve s tem, da da drugo dajatev mesto te.

Z ozirom na ta določila sklepa doktor Weinberger v »Recht und Wirtschaft des Kaufmanns«, da avstrijski kupec sploh ni dolžan izpolniti svoje obveze in se torej sme v pravdi z uspehom sklicevati na naknadno nemožnost dajatve.

Avstrijski kupec pa je prav tako upravičen — primoran v to ni — oprostiti se svoje obveze s tem, da plača v šilingih, ki jih je preračunati s funti po kurzu na dan plačila; ker pa je bil s plačilom v zamudi, odgovarja za škodo, ki znaša v tem primeru kurzno diferenco med dnevom dospelosti in dnevom plačila.

Nikar pa ne bi moglo sodišče upoštevati ugovora naknadne nemožnosti dajatve v primeru, da bi se jugoslovanski prodajalec izrekel pripravljenega, sprejeti šilinge, mesto funte; avstrijski trgovec bi bil v tem primeru zavezan plačati v šilingih in to po kurzu ob času zaključka pravnega postopanja oz. izreka sodbe.

Vsi ti primeri pa predpostavljajo, da je avstrijski kupec predložil potrđilo Narodne banke, da mu je ta v resnici odbila zahtevo po dajatvi potrebne množine deviz, glasečih se na funte. Če bi takega potrđila ne predložil, tedaj bi njegovega ugovora v naknadni ne. možnost dajatve ne bilo upoštevati. Verjetno pa je, da bi na težkoče natelet jugoslovanski prodajalec, če bi nato vodil izvršbo proti avstrijskem kupcu. Toda te težkoče niso tako nevarne, ker Narodna banka navadno izroča tuje de-

Hugon Turk, izprašani trž. nadzornik:

Jajca kot tržno blago

Kot tržno blago v velikem prihajajo v promet predvsem le kokošja jajca, ki so dragoceno živilo (hranivo), katero pa se lahko in hitro skvari. Trgovina z jajci je povsod pod strogim tržnim nadzorstvom, ki mora paziti prav posebno na to, da prodajajo samo dobro, neizkvarjeno blago.

V veliki trgovini razlikujejo sveža (ne-konzervirana) in konzervirana, potem normalna in nenormalna jajca.

Po vrsti in kakovosti se dele sveža (ne-konzervirana) jajca v čajna, pitna ter jajca I. in II. vrste (kvalitete) in sicer se delijo po obliki, velikosti, lupini, beljakovini, rumenjaku in po starosti. Čajna in pitna jajca ne smejo biti starejša kot en teden in morajo imeti povsem čisto lupino.

Neizkvarjena, toda že čez 4 do 6 mesecev stara, ne-konzervirana jajca imenujejo »plavače«, ker radi večje vsebine zraka na vodi plavajo.

Pri konzerviranih jajcih razlikujejo: a) poapnena jajca, katerih zunanost lupine je raskava in dostikrat prevlečena z apnenim beležem in na nekaterih mestih tanjša, v vreli vodi se razpočijo, beljakovina se navadno ne dá vtepti v peno (»snege«); b) jajca iz hladilnic, te se pri krajšem shranjevanju ne razlikujejo od svežega blaga, pozneje pa nastane v njih večji zračni prostor in izpremeni se beljakovina in rumenjak, duh in okus postane zadohel; — c) jajca ohranjena v vodnem (topljivem) steklu (Natronwasserglas) se spoznajo po zunanji prevleki lupine, drugače sličejo jajcem iz apnenega beleža.

Nepravilna ali nenormalna jajca so: a) natrta jajca, pri katerih je lupina mehansko poškodovana, ne da bi bila pretrgana njihova notranja kožica ob lupini; — b) ubita jajca, katera imajo poškodovano lupino in svojo notranjo kožico; — c) zmrznjena jajca, ki so radi mraza na rahlo razpočena na lupini in kožici in katerim se pri odtajanju iztaka skozi razpoke beljakovina, rumenjak pa strjen kot vosek; d) jajca s tujimi stvarmi in sicer z zaje-davci (trakulje, gliste), s pirjem, kamenčki, žreblički itd., katere so prišle predno se je napravila lupina v jajce; e) jajca s krvavo vsebino, pri teh je ali beljakovina rdeče pobarvana ali je na (v) rumenjaku sesedena kri; f) jajca z nenavadno pobarvano vsebino (črni, svitlordeči rumenjak); g) jajca z zadohlim vonjem, slabim in nenavadnim okusom, dostikrat povzročeno po slabem zavojnem materialu (zadohla, plesnjava mira, slama, rezanca); h) lisasta jajca, v katere so se naselile skozi proboje lupine glive plesni, kokcidije in se tu razrasle, ali pri katerih se je razlil rumenjak skozi beljakovino in v tem slednjem primeru jajca še niso skvarjena; — i) jajca iz začetka valjenja, v katerih se je šele pričel razvijati zarodek; j) gnila jajca, so radi gnilobe izkvarjena, gnilobo povzročajo bakterije in pri odprtju silno zasmrdijo po vodikovem sulfidu; k) zamazana jajca, so to ponesnažena po kokošjem blatu in z drugo nesnago, se radi tega prav lahko izkvarijo in imajo navadno neprijeten poseben okus.

Nadalje razlikujejo jajca na trgih po njihovi velikosti: a) posebno velika z najmanj 50 gr; b) srednje velika z najmanj 30 gr in c) mala jajca izpod 30 gr teže.

Presoja in preiskava jajc se vrši na kupčijskih trgih: 1) po občuti in vonju, jajce se prime z vso roko in obrača nalahno med prsti, ne-konzervirana in v hladilnicah shranjevana jajca so gladka, poapnena pa tembolj raskava (»kosmata«) čimdelj časa so bila v apnenem beležu. — Vonj (duh) se mora preizkusiti na neubitem jajcu; 2) se presoja tudi po zvoku in sicer se mora zgoditi to v kar mogoče mirnem prostoru in se potrjuje z nohtom kazalec na lupino in kmalu se razloča ubita ali cela lupina. Spridena jajca pri pretrešanju v roki klopotajo (»klopote«), ker pri starih jajcih izhlapi zrak in se prazni prostor v jajcu zelo poveča; 3) ubito jajce se presoja po gostoti, barvi in vonju (duhu) jajčne vsebine.

Za preiskavo jajc se dobe tudi posebne priprave za presevanje, takozvana ogledala, s katerimi se lahko določajo neskvarjena jajca, ki so vedno enakomerno prosojna. Spridena jajca prikazujejo pri presevanju temne pike ali celo velike lise; že valjena jajca imajo več ali manj neprosojni rumenjak in zračni (»prazni«) prostor se giblje pri obračanju jajca; od mraza razpokana lupina kaže pri preseva-

nju značilne razpoke ali izrazite razpoke.

Jajca se preizkušajo tudi s plavanjem, posebno ona z barvast lupino, katerih ni moči presevani. V to svrhu se potopi jajce previdno in s topim koncem navzdol v posodo, napolnjeno z navadno vodo; vsa jajca, ki se takoj vodoravno položijo na dnu posode, so nepokvarjena; vsa jajca pa, ki se postavijo več ali manj pokonci na konico ali celo plavajo, so ali gnila, ali že valjena ali natrta. — Podobno se presoja jajca po specifični teži in sicer v solni raztopini: sveža jajca se potopijo v 6% solni vodi, dočim skvarjena plavajo v 3% solni vodi.

Kemijske preiskave jajc izvrševati more le kemik-strokovnjak, kateremu se izroča predvsem le ugotovitev škodljivih, strupenih sredstev za ohranjanje tega važnega živila v človeški prehrani.

RO-LEX

knjigovodstvo

VSAK DAN BILANCA

„KARTOTEKA“ d. z. o. z.

Ljubljana, Selenburgova 6/1

Telefon štev. 33-38

Svetovna kriza in Rusija

I. F. Lozinsky piše. V preteklem letu je bila v vzhodnih provincah Rusije suša. A vseeno je pričela sovjetska vlada z velikimi eksporti žita, ki so po količini prekosili eksporte odnosnega časa v prejšnjem letu za 80 odstotkov, ki so pa dali komaj za 6-5 odstotkov večji skupiček kot v letu prej. Kot odjemalka je bila na prvem mestu Anglija, na drugem Nemčija. Anglija je kupila v prvem lanskem polletju 685.000 ton ruskega žita proti 363.000 tonam v isti dobi prejšnjega leta. Nemčija pa 183.600 proti 161.400. Eksport lesa je padel, po vrednosti za tretjino. Tudi tukaj je bila Anglija na prvem mestu, Nemčija na drugem. Tudi izvoz kože ni bil zadovoljiv. Izvoz surove nafte je narastel od 2.300.000 ton v prvi polovici leta 1930 na 2.500.000 ton v isti lanski polovici, a skupiček je padel od 80 na 61 milijonov rubljev. Vseled

nemškega vžigaličnega monopola je padel izvoz vžigalic iz Rusije od 11.000 na 1400 ton. Pač pa je mogla Rusija dvigniti izvoz kovinskih in električnih izdelkov od 5480 na 7860 ton, kar je brez dvoma posledica industrializacije.

Nezadostna premogovna produkcija je dovedla do zastoja v obratovanju plavžev. Program prvega lanskega polletja se je glasil na 8 milijonov ton surovega železa in na 8-8 milj. ton surovega jekla, skupaj 16-8 milijonov ton, faktična produkcija je pa znesla 3-2 in 2-6 milijonov ton; ob enakem tempu moremo računati torej z letno produkcijo 6-4 milijonov ton surovega železa in 5-2 mil. ton surovega jekla, skupaj 11-6 milijonov ton, kar je 31 odstotkov pod programom in samo 12 odstotkov nad produkcijo leta 1930.

Zunanja trgovina Rusije je zaključila prvih osem lanskih mesecev s pasivno bilanco 210 milijonov rubljev proti 87 milijonov rubljev v odnosni dobi leta 1930. Veliki krediti, ki jih je dala Nemčija še v lanskem oktobru Rusiji na razpolago, so že izčrpani, in ne nemška vlada in ne nemške banke ne morejo otvoriti novih kreditov.

Že ob pričetku leta 1931 so se sovjetski voditelji trudili, da zaključijo petletni načrt. V ta namen so sklenili skrajšati petletno dobo na štiri leta, tako da bo letošnje leto 1932 zadnje leto petletnega načrta. Res je, da so gradili v Rusiji številne in večkrat ogromno velike obrate težke industrije, kot na primer tovarne za izdelovanje poljedelskih strojev, traktorjev; avtomobilov itd., a pojemajoče delovanje premogovne in plavžne industrije, zlasti v prvi polovici preteklega leta, je vzelo množicam mnogo poguma. Obenem so se pojavili znaki globoke depresije vsled nezadostne prehrane in drugih izredno težkih stisk ruskega prebivalstva. Tako je prišlo do sklepa, da se petletni načrt skrajša.

Voditelji Rusije raznih hib in težkoč sicer ne priznavajo radi, vendar marsikaj pronikne. Zlasti uradni organ »Izvestija« je večkrat presenetljivo odkritosrčen in razmotriva položaj z vseh strani, hvali to, graja ono, vse z namenom, da bi pomagal Rusiji izvesti njen ogromni načrt in tako dokazati pred svetom boljševiškem sistemu pravico do obstoja.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredno poročila trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendence nestalna.

V primeri s prometom predzadnjega tedna (8.229.448-56) je zaključil minoli teden z neznatnim deviznim prometom Din 4.972.152-53. Iz naslednje statistike

28. dec. 1931	Din 2.679.793-65	Curih-New York
29. dec. 1931	Din 1.302.807-24	Praga-Italija
30. dec. 1931	Din 2.462.410-80	Praga-Curih
31. dec. 1931	Din 1.784.436-87	Praga-Curih
4. jan. 1932	Din 1.101.321-61	Italija-Berlin
5. jan. 1932	Din 2.380.923-76	Curih-New York
7. jan. 1932	Din 1.387.380-13	Italija-Praga
8. jan. 1932	Din 102.527-03	Praga-Italija

je razvidno, da je v pogledu zaključkov na borznih sestankih predzadnjega tedna prevladovala Praga, Curih, le deloma New York in Italija, dočim so v pretečenem tednu prevladovali zaključki v Italiji in Pragi. Od celotedskega prometa odpade 6-568 milij. na zaključke v intervencijskem blagu v predzadnjem tednu in sicer največ Curiha (2-642 milij. Din), Praga 2-516 milij. Din, v zadnjem tednu pa 2-365 milij. Din, med

drugim največ Curiha (858 tisoč Din), New Yorka (562 tisoč Din), ter Praga (552 tisoč Din).

V očigled občutnega nazadovanja deviznega prometa v pretečenem tednu (vse v milijonih dinarjev) napram prometu predzadnjega tedna (številke v oklepajih) je razvrstitev glede skupnega prometa v posameznih devizah sledeča: Trst 1-149 (1-178), New York 1-042 (0-894), Curih 0-974 (2-656), Praga 0-581 (2-599), Berlin 0-494 (0-030), Pariz 0-283 (0-205), Dunaj 0-062 (0), poleg tega pa še malenkost Amsterdam in Stockholm.

S predzadnjim tednom je dosegel mesec december skupni devizni promet dinarjev 48.064.811-42, prištevši k temu še dinarjev 58.348-50 promet valut v tem času: Din 48.123.159-92. Ker pa je zaključil december 1930 s skupnim prometom Din 85.774.744-38, tedaj znaša razlika v nazadovanju deviznega prometa samo tekom meseca decembra 1931 napram decembru 1930 skoro 37 in ¾ milijona dinarjev.

glede dobave 100 kg kita. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 28. januarja t. l. ponudbe glede dobave 2500 kg tračnikov. — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 28. januarja t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg ovsa, 20 tisoč kg sena, 2000 kg olja za osovine, 150 komadov vodokaznih stekel in 60 kg jermen. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 28. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 komadov sirkovih metel. — Dne 25. januarja t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 8000 kg svinjske masti. (Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Licitacija glede oddaje izdelave 1500 parov gorskih čevljev, ki je bila razpisana pri III. oddelku Zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu, za dan 30. januarja t. l., se bo vršila dne 23. januarja t. l.

Fr. Zelenik:

Ne mečimo denarja skoz okno

Trgovski list je že ponovno pozival na trgovino, naj ne meče denarja v stran, ne zapravlja težko pridobljeni denar vendar ti pozivi skoraj nič ne zaležejo. Težko je to verjeti, ali res je vendarle.

Kolikokrat se je pisalo in pozivalo, naša trgovina podpira s svojimi naročili industrijo in obrt v naši državi, ker vendar občutna škoda, če dajemo denar tujini za izdelke, katere dobimo doma. Res je, da kupovalci zahtevajo marsikaj tujega, res je pa tudi, da kupujejo to, kar vidijo in kar se jim nudi. Trgovina bi lahko veliko storila za večjo potrošnjo domačih proizvodov. O tem se lahko precej piše ni izključeno, da bom izzval druge, bodo o tem porabili kaj črnila.

Ko so bile v veljavi kompenzacijske pogodbe in sem imel v rokah tozadevni referat, sem videl, da naši trgovci dobivajo od nekega Weissa na Dunaju obličje. Ko se je vršil v Ljubljani prvi velesejem, sem videl razstavljen obličje neke tovarne na Hrvaškem. Seveda sem vprašal razstavljalca, ali v resnici sami izdelujejo obličje in kako je s prodajo. Povedal mi je, da izdelajo znatne množine in večinoma prodajo Weissu na Dunaju, kateri potem predmet razpečava. Kako je danes, ne vem.

Neki slovenski industrijalec je nameraval uvoziti iz Nemčije manjšo količino proizvoda z nazivom trihloretilen. Ker se nam kemijo ne razumem, napišem naziv s slovenskim pravopisom. Bilo mi je pa nekoliko v spominu, da je nekaj takega izvozila tovarna v Rušah. Pogledal sem papirje in res sem našel izvozno dovoljenje tovarne v Rušah za izvoz treh vagonov takega proizvoda. S proizvodnjo sem dognal, da gre za izdelke tak etilen v velikih količinah izvažajo v Nemčijo. Najbrže mi bodele očelitali, da sem privlekel nekaj iz stare zbirke, ki je danes brez vrednosti. Mogoče imeli prav, zato pa postrežem s popolnoma svežo robo. Ponudim pa le en predmet, če ravno bi jih lahko na tucate.

V izložbah raznih trgovin vidimo damске torbice tujega izvora. Pa imamo samonje v Ljubljani vsaj pet torbarjev, odličnih strokovnjakov in so nekateri delali tudi v tujini po več let ter izdelujejo modernega in vsakemu okusu ustrezajoče torbice in vsakovrstnega usnja. S svojimi izdelki zagotovo velike in ugledne trgovine v naši državi. Pa tudi po drugih mestih so odlični torbarji. Ti naši obrtniki lahko krijejo vsa naša potreba v vseh vrstah od najbolj preproste do najfiniješe. Po potrebi lahko svojo obrate povečajo.

Torbarji zaposlujejo domače delavce, dajajo svoj zaslužek pri nas, tedaj imajo posredno korist od tega tudi naš trgovec. Zakaj pošiljamo denar v tujino, ko ga lahko rabimo tako krvavo doma!

Navedel sem le en predmet, pa ne rešim čem, da ne bom postregel še z drugimi. Sicer pa naj bi se naši obrtniki in tovarniarji sami oglašili, zakaj bi zanje delali taksaki, ki v resnici nimamo prave koristi.

Naši obrtniki in industriji se vse predel malo ali sploh ne poslužujejo našega Trgovskega lista za oglaševanje in ponujanje svojih izdelkov. Opazujemo, da inševtirajo celo v brezpomembne liste in revije, če pri tem opustijo Trgovski list, je to po pravici smatrati za preziranje trgovskega stanovskega glasila.

Radi tega tudi niso upravičeni očiti naši trgovini, da jih ne pozna in podpirata tujino, in radi tega odklanjamo vsak obzret, zlasti tudi tak, kot smo ga čuli pretekli teden tudi po radiju.

Arisek

vseh vrst eno- in večbarvne

lugografika

Ljubljana, Sp. Petra nasin 23

Že v 24 urah

barva, plesira in kobilica mično snazi obleke klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in likal domače perilo

tovarna JOS. REICH

vize, če se ji predloži pravomočno razsodbo.

Ugotoviti je treba še, kdaj sme tožalec uveljavljati z uspehom prigovor nemogućnosti dajatve.

Po § 4. devizne avstrijske uredbe morajo biti sledeče predpostavke, ki jih mora dokazati dolжник:

1. Da ne poseduje dotičnega inozemskega plačilnega sredstva niti do zakonito dopuščene protivrednosti v iznosu 1000—šil. (1. odst.) ali 500—šil. (2. odst.).

2. a) da ni izvoznik in da se tudi ne peča s tranzitno trgovino in da ni radi tega upravičen posluževati se deviz, ki jih dobi na prijavo v svrhu nakupa surovin in tranzitnega blaga,

b) da ne more — če je izvoznik ali tranzitni trgovec — uporabljati pod a) omenjenih deviz, ker terjatev, katero se utožuje, ne izvira iz nakupa surovin ali tranzitnega blaga in

3. da je Narodna banka odbila zahtevo po dajanju inozemskih deviz za konkretno plačilo.

Pripomniti je treba, da obstoja nemogućnost dajatve le toliko časa, dokler so v veljavi tozadevne devizne omejitve; z odpadom teh, odpade tudi ta prigovor in tožnik, ki je enkrat propadel v pravi radi tega prigovora, lahko pozneje uveljavlja ponovno svoje zahteve.

Rešitev svetovne trgovine

W. Gutmann iz Prage piše o tem predmetu sledečo zanimivo razpravo, ki se morda ne strinja z mnenjem vsakogar, ki pa za služi biti vzeta v pretres.

Svetovna trgovina je blagovna izmenjava med narodi, ki morejo blago s posebnimi prednostmi narave najceneje izdelati ob istočasni izrabi najugodnejših transportnih poti. Vsako oviranje trgovine je greh proti civilizaciji, ki se je ravno s svetovno trgovino tako zelo razvila. Ta načela so se obnesla pred svetovno vojsko v vseh kulturnih deželah. Tudi zlato kot mednarodno merilo vrednosti je izborna služilo. Previški kakšne dežele v zunanji trgovini so se le v prav majhni izmeri nabraali kot zlato, temveč so služili povečanju obogatitvi prebivalstva z izposojanjem obrestne glavnice, z nabavo imobilne imovine in z udeležbo pri industrijah v inozemstvu, služili uvozu luksuznega blaga, financiranju potniškega prometa itd. Anglija je vztrajala na svojem stališču svobodne trgovine in je mogla na ta način svoje v inozemstvu nabrano bogastvo spremeniti v blagovne importe.

V prostem tekmovalju sil je kapital izpolnil svojo nalogo. Odtekal je tja, kjer so ga potrebovali in mu dovolili večje obresti, da požene na dan speče moči. Po vojski so ljudje, ki so znali sukati meč in pero, ne pa računsko držala, obraz sveta spremenili; za gospodarske zahteve je bilo bore malo poskrbljeno. Narodi so se začeli obdajati s carinskimi zidovi. V začetku svoje prodaje so poskušali dobavitelji s ponudbami pod nabavnimi stroški preskočiti carinske zidove, dražje s tem lastnim domačim ljudem pridelke in izdelke. Niso se menili, da je izgubil s tem velik del lastnega industrijskega prebivalstva svoj kruh in da je moralo kmečko prebivalstvo industrijske izdelke dražje plačevati. Vse to je dovedlo do obubožanja množic, iz česar jih tudi socialna revolucija ne more rešiti.

Bogastvo je obstojalo začetkom pri bogatih zapadnih državah, posebno pa v U. S. A., ker se je tam izdelovalo blago, za katero so povsod po svetu povpraševali. Brž pa ko so bile glavni rezerve inozemskih kupcev izčrpane, se je ta prodaja financirala iz lastnih sredstev, ne glede na to, kako naj se doseže protivrednost, ker so upniške države blagovni uvoz ovi-rale.

Kako naj se spravijo reparacije skupaj, preko tega so šli z optimizmom. Kapital je bil na videz neizčrpno na razpolago, in če se kaj ni ujemalo, se je mogla ovira premestiti z lahko dovoljenimi krediti. Tako se je rešil vsak problem. Samo bankirji so po instinktu rajši posojali na kratek rok, da izpolnijo svojo obveznost napram varčevalcu, ki je mogel vsak dan zahtevati svoj denar nazaj. Ni se mislilo na posledice umika, svetovno gospodarstvo ni sledilo več svojim zakonom. Pomagali so si na različne načine, ki bi jih Nemec označil z besedo »Wechselreitere«. Samo Francija z njenim zdravim instinktom za finančne stvari se je v pravem času odtegnila tej vrsti svetovne trgovine in je poskušala na-

ložiti svoje previške v zlato. Ni čudno, da se je dal francoski narod od te nenadne pridobljene moči omamiti in ni gledal na to, kaj se je godilo izven mej Francije. Zlorabljenost moči zlata je po teh razmerah motena in je nevarnost, da pade. Zlom evropskih velebank so položaj razkrili in so podkopali zaupanje, brez katerega naša svetovna trgovina neobhodno potrebni kreditni sistem ne more obstojati. Sedaj šele so morale banke prav posebno paziti na svojo likvidnost in so še nadalje jemale denar iz prometa: kriza je narasla v paniko.

Anglija je morala po obupnih obrambnih poskusih opustiti zlati standard, dominioni so sledili (razen Južne Afrike, ki je pa tudi že na tem), Skandinavija se pritisku ni mogla odtegniti, sledila je Japonija in bo sledila morda tudi Holandija. V U. S. A. je šlo narodno zamenjalno sredstvo, zlato, vsled mednarodnih obveznosti po napačni poti; konsument stoji producentu s praznimi žepi nasproti. Edinole Rusija je ubrala druga pota. Izločila se je iz svetovne trgovine, kar je mogla storiti zato, ker zaposluje svoje prebivalstvo z izgradbo lastne industrije in krije sedaj svojo potrebo s čisto zamenjalno trgovino. Pač nalaga s tem svojemu prebivalstvu težka bremena; če se bo pa eksperiment posrečil, bo mogla Rusija izkoristiti svoje naravne zaklade in bo sama odločila, če se bo hotela povrniti v splošno obstoječe gospodarsko občestvo narodov ali ne. Rusija je morda tudi edina dežela, ki bi mogla živeti v skoraj popolni avtar-kiji in bi se pri tem mogla vseeno posluževati modernih pridobitev.

Za mednarodno zamenjalno trgovino je potrebno mednarodno plačilno sredstvo; pri tem se je težko emancipirati od zlata, ker le zlato izpolni vse zahteve, če pravilno in zdravo cirkulira. Naloga obstoji torej v ozdravljenju zlatega obtoka. Za odpravo napak najbližnje preteklosti bi se morala kratkoročna posojila konsolidirati v dolgoročna. Ta posojila bi se oddajala od države do države, in pametno bi bilo, če bi za rešitev reparacijskega vprašanja in vojnih dolgov merodajne upniške države posvetile temu tudi zanje važnemu življenjskemu problemu primerno razumevanje. Kratka doba kreditne inflacije je dala našemu rodu priliko spoznanja, da je blaga v vsaki količini dosti, če se le posreči njegova razdelitev. Nadprodukcija ne obstoji, dokler obstoji potreba. Razdelitev se pa ne sme umetno ovirati, temveč se mora z dvigom vrednosti srebra raztegniti na narode, ki računajo še s srebrom in ki tvorijo 40 odstotkov človeštva.

Naloga naše generacije je, da podpira novo izgradbo svetovnega gospodarstva, ki je bilo s svetovno vojsko moteno. Narodi so suvereni, njih moč je država. V mejah države je območje njene vlade, a te meje se ne smejo zlorabljati za oviranje svetovne trgovine.

Ljubljanska borza

Tečaj 15. januarja 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE		
Amsterdam 100 h. gold	2250.21	2266.05
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	782.88	785.24
Budimpešta 100 peng	—	—
Cu: 100 fr.	1097.25	1100.55
London 1 funt	194.52	196.12
Newyork 100 dol., kabel	5635.72	5652.72
Newyork 100 dolarjev	5613.72	5630.72
Pariz 100 fr.	220.82	221.48
Praga 100 kron	166.89	167.39
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	284.51	286.91

MEDNARODNA AGRARNA BANKA V NEVARNOSTI

Po raznih agrarnih konferencah v prvi polovici leta 1930 se je slednjič pod egido Društva narodov ustanovila Mednarodna agrarna banka. Od 27 evropskih članov Društva narodov jih je 24 priglasilo svoj pristop k tej organizaciji. Kot glavnica tega agrarnega kreditnega zavoda, ki naj bi pomagal trpečim agrarnim državam, je bilo predvidenih 250 milijonov švic. frankov; nameravano je bilo, da prične banka delovati 1. januarja 1932. Sedaj so pa morali ta namen odložiti na nedoločen čas; na eni strani nočejo one države, ki bi morale v prvi vrsti skrbeti za dobavo delniške glavnice, vsled poslabšanja gospodarskega položaja prav nič vplačati, na drugi strani so pa od 24 k organizaciji pristopivših držav pogodbo ratificirale samo tri: Švica, Grčija in Latvija, dočim se vse druge še niso izrekle za oficialni pristop k banki.

Borze so dobro pričele

Skoraj na vseh efektnih trgih se je pojavilo v tednu od 2. do 9. t. m. veselje do nakupa in si je moglo 7 od spodaj naštetih 10 mednarodnih borz precej opomoči. Seveda se pa svari pred prevelikim optimizmom, ker se je za napredkom do- slej še vselej pojavil padec. — Iz indeksnih številk deseterih borz izračunjeni mednarodni borzni indeksi se v omenjenem tednu po sedemtedenskem padanju prvič zopet nekoliko narasli, od 40.7 na 42.1%, pri čemer je indeks od konca leta 1927 enak 100.

	Konec 1927 = 100.	Pričetek 1929	Pričetek 1931	Teden pred 2. jan. 1932	9. jan. 1932
London	102.6	50.0	35.1	36.6	36.6
Pariz	156.8	92.0	47.8	50.7	50.7
Bruselj	133.8	56.5	31.0	30.9	30.9
Amsterdam	104.5	51.2	26.5	27.3	27.3
Stockholm	109.5	71.0	26.1	30.4	30.4
Zürich	101.0	68.7	38.8	40.8	40.8
Dunaj	91.4	59.3	41.6	41.4	41.4
Praga	108.3	76.2	55.6	56.9	56.9
Milan	124.0	77.1	60.2	59.9	59.9
New York	137.3	81.3	44.6	46.1	46.1

Kakor vidimo, je padel v tednu od 2. do 9. januarja 1932. le indeks na Dunaju, v Bruslju in Milanu, a na vseh treh trgih le za prav majhne zneske. Okrepitev je bila ponekod prav izdatna, kakor nam pravijo n. pr. Pariz, Zürich in New York, posebno pa Stockholm. Leto 1929 se navaja zato, ker se je v oktobru tega leta pričela baisse v New Yorku, ki ji je sledila nato baisse na drugih trgih.

SVETOVNI PRIDELEK KAVE L. 1931.

Po uradnih statistikah znašajo svetovne zaloge kave ob pričetku tekočega leta več kot 35 milijonov vreč proti 30 milijonom v pričetku leta 1931 in 25 milijonom v pričetku 1930. Mislijo pa, da se sedanja množina ne bo več bistveno povečala; pričakuje se obratno v bližnjih mesecih celo povišanje padec zalog, ki bo trajal predvideno do julija. Do tedaj bo produkcija približno ista kot konsum. Čeprav je vsled brazilskih odredb glede uničenja kave v lanskim pomladi nastopila razbremenitev, obstoji nevarnost, da bodo nove plantaže v Braziliji zaloge zopet povečale in jih trg ne bo mogel sprejeti. Vendar obstoji upanje, da bo napravila brazilska vlada vse, da se prepreči novo poslabšanje. Vsled visoke brazilske izvozne carine na kavo je donos plantaž tako majhen, da se komaj krijejo nabavni stroški in je iz tega vzroka nadaljnji padec cen za surovo kavo malo verjeten.

Ponudbe povpraševanj

Trdka »Marittima« S. A., Trieste, Via della Geppa 2 se zanima za nakup zimskega ječmena (Rollgerste). Interesantom se je direktno obrniti s svojimi ponudbami na prej imenovano tvrdko.

Razstave sejmi

II. semenj dekorativnih obrti v Floren- ci se vrši od 20. marca do 3. aprila 1932. Uprava italijanskih državnih železnic je dovolila za posetnike te prireditve posebne tarifne popuste.

DELOVNI TRG V JUGOSLAVIJI

O številu brezposelnih v Jugoslaviji nimamo enotnih podatkov. Cenitve se gibljejo med 20.000 in 100.000; resnica bo menda v sredini. Zelo razširjeno je pa že skrajšano delo. Tako na primer zaposlujejo Združene steklarne d. d. v Zagrebu okoli 2300 delavcev, ki delajo po večini že s skrajšanim rokom. Tudi drugim industrijam se tako godi. Precej dobra je še zaposlenost v tekstilni industriji.

ORGANIZACIJA JUGOSLOVANSKEGA HOTELIRSTVA

»Moderni hotel«, strokovno glasilo za hotelirstvo in turizem v Jugoslaviji in glasilu sekcije hotelskih lastnikov v zvezi gostilničarjev Savske banovine, prinaša v svoji zadnji (decemberski) številki članek, v katerem se priporoča ustanovitev organizacij hotelskih posestnikov po banovinah. Te banovinske organizacije naj bi se potem združile v Jugoslovansko zvezo hotelskih posestnikov.

Povzetki

Dogovor med Nemčijo in Rumunijo do- loča med drugim, da izvozi Rumunija v Nemčijo na mesec najmanj 10.000 vagonov koruze.

Zlato kritje lire se je po stabilizaciji dvignilo od 25.03% na 41 odstotkov.

Zlate zaloge Švicarske Narodne banke so dosegle novo rekordno višino 2347 milijonov frankov; na koncu leta 1930 so znašale šele 713 milijonov frankov, so se torej v teku enega leta pomnožile za 1634 milijonov frankov, oziroma skoraj za 230 odstotkov.

Število konj v Poljski je naraslo na 4.100.000, in je stopila Poljska s tem v prvo vrsto konjarskih držav.

Naročila ameriškega jeklenega trsta padajo; ob zaključku leta 1930 so znašala 3.944.000 ton, 31. oktobra preteklega leta 2.934.000 ton in ob zaključku preteklega leta 2.735.000 ton.

Združene jeklarne v Nemčiji izkazujejo za četrtletje oktober-december padec produkcjskih in prodajnih števil od 233.7 mil. na 144.36 mil. mark proti istemu četrtletju prejšnjega leta, to je za 38%. Naročil je sedaj 44 odstotkov lanskich istočas- nih naročil, torej niti ne polovica.

Izvoz sadja in zelenjave iz Bolgarije je znašal do začetka decembra 1242 vagonov, izvoz grozdja 642, izvoz sliv 450 vagonov. Jabolk in orehov so le malo izvozili.

Trgovinska bilanca Poljske je zaključila preteklo leto z aktivnostjo 412 milijonov zlotov.

Obtok bankovcev v Ogrski je bil 7. t. m. s 382 milijoni pengő za 24 milijonov manjši kot lani ob istem času.

Bilance angleških velebank izkazujejo vse nazadovanje dobička. Samo banka Barclay je pustila svojo dividendo neiz- premenjeno, Lloydova jo je znižala za pol- drugi odstotek in vse druge za dva odst.

Moratorij Mehike za inozemske dolgove bo podaljšan do 1. jan. 1934. V Newyorku se bo sestala v tej zadevi posebna med- narodna komisija.

Velikanski kreditni zavod v U. S. A. bo ustanovljen te dni. Imel bo glavnico dveh milijard dolarjev; držav. blagajna bo dala kot začetno glavnico poldrugo milijardo na razpolago, dočim bodo dobili ostali pol- drugi milijon potom javne subskripcije.

Pristaniški promet Reke je padel v pre- teklem letu napram letu 1930 za 21.03 od- stotkov.

Finančna komisija Društva narodov, ki zbora te dni v Zenevi, razpravlja med drugim o finančnem položaju Avstrije, Ogrske, Bolgarije in Grške, o ustanovitvi Agrarne kreditne banke za Vzhodno Evro- po in o vprašanju devizne kontrole.

Ogrski devizni predpisi so na novo po- ostreni; v inozemstvo potujoči smejo imeti s seboj v tujih valutah samo 50 pengő. Doslej je bilo dovoljenih 150 pengő in prej 300 pengő.

Trg konoplje je po poročilu iz Odžacev (Vojvodina) miren; kupuje se malo, ker se slabo naprej prodaja.

Gdynia, veliko poljsko pristanišče ob Baltskem morju, je imela v preteklem letu s 5.300.000 tonami za 47.2 odstotkov večji blagovni promet kot v letu 1930.

Prago je obiskalo v preteklem letu 511.000 tujcev, za 130.000 oseb manj kot v letu 1930.

Turčija dementira angleške vesti, da ho- če ustaviti plačevanje obresti za svoja inozemska posojila, in pravi, da so obresti za prvi bodoči rok že skoraj popolnoma zagotovljene. Dalje se poroča, da se vodijo z izgledom na uspeh pogajanja z inozem- skimi upniki glede pogojev odplačevanja.

Češka sladkorna industrijska družba v Pragi bo izplačala iz čistega dobička v znesku 3.3 milij. Kč (lani 6.4) dividendo 12 Kč (lani 25 Kč).

Obtok bankovcev v Avstriji je po zad- njem izkazu Narodne banke v znesku 1102 milij. šilingov krit s ca 25 odstotki (24.96).

Grška novčana banka je zvišala obrestno mero od 11 na 12 odstotkov. Dosedanja obrestna mera je bila v veljavi od 3. nov. 1931; prej je bila kot sedaj 12 odstotna.

Tekoči dolgovi Nemčije so bili izkazani na koncu preteklega leta s 1912.6 milijoni mark.

Fotoaparate, očala, daljnogleda, ure in zlatnino kupite najbolje pri tvrdki Fr. P. Zajec, optik in urar, Ljubljana, Stari trg 9.

Konkurzi in poravnave

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani je objavilo naslednjo okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 1. do 10. januarja 1932.:

A. Otvorjeni konkurzi:

Savska banovina: Golub Luka, Budrovac; Hanzel Anton, Metlika; Koprivnjak Josip, Bjelovar; Miklauc Minka, Karlovac; Miklave Minka, Zagreb; Tittjung Anica, Mignon, Zagreb.

Primorska banovina: Hrvatska dalmatinska seljačka vinarska zadruga u Šibeniku.

Drinska banovina: Jović Kadivka, žena Milana, Šabac; Vingulač M. Mirko, Šid.

Dunavska banovina: Dukić S. Mihajlo, B., Topola; Krumarević J. Ljubo, Ljig; Nestor Ivko, Čurug; Srečković Dragoljub, Trnava.

Moravska banovina: Djokić Dušan, Boļevac; Kračunović Dimitrija, Metovnica.

Vardarska banovina: Dimitrijević J. Gjorgije, Bitolj; Dolgović P. Nikola, Prilep; Gjorgjević Spaso, Bitolj; Koen Salomon, Skoplje; Protić Jovan, Kumanovo.

Beograd, Zemun, Pančevo: Ačimović Vojislav, Beograd.

B. Razglašene prisilne poravnave izven konkurza:

Dravska banovina: Fedran Anton, Št. Jur ob južni železnici; Kolar Franc in Ivana, Gradišče pri Slovenjgradcu; Kraupner Rihard, Celje; Mlinarič Josip, Maribor; Smolej Rudolf, Maribor.

Savska banovina: Durbešić Gustav, Ravna gora; Eisenstädter Marija, omožena Berkeš, Torčec; Jurčič Rafael, Senj; Kohn Blanka, Zagreb; Lavrič i Peternel, Zagreb; Malenšek Josip, Semič; Mayer Lavoslav, Brod na Savi; Orešković Ivan, Kompolje; Orešković Josip, Kuterovo; Pšeničnik Franjo, Pregrada; Rast Ivan, Kutina; Schlossberg Hinko i Sin, Glina; Ulovec Josip, Gunja; Vošički Vinko, Koprivnica.

Vrbaska banovina: Fleksler Georgij, Doboj.

Primorska banovina: Mladin Martin, Split; Ostojić Rista, Mostar.

Drinska banovina: Damjanović Boško, Čačak; Wolisch W. Nachf. Gottfried Eder, Vukovar.

Zetska banovina: Niković Kosta, pok. Rista, Kotor; Petrović Gjilda, Dubrovnik; Trpković Atanasije, Kos. Mitrovica.

Dunavska banovina: Dabić Janko, Vel. Bečej; Fendvar Mavro, Sombor; Kojić Milivoj, Martanoš; Turčanja Rozalija roj. Futo, Bačka Topola.

Vardarska banovina: Panević Braća, Sv. Nikola.

Beograd, Zemun, Pančevo: Armid Isak, Beograd; Janković M. Vojislav, Beograd; Svarc O. Mihajlo, Zemun.

C. Odpravljeni konkurzi:

Dravska banovina: Smolej Rudolf, Maribor; Šrbinc Jakob, Vižmarje.

Savska banovina: Lavrič i Peternel, Zagreb; Paušić Mirko, Zlatar.

Drinska banovina: Milenković Mladen i Janković Dragutin, Jelašince.

Dunavska banovina: Gertner Salomon, Vršac; Maričić Ivan, Kragujevac; Radosavljević Rajko, Osanice.

Moravska banovina: Mihajlović Zivota, Negotin; Nikolić Kosara, žena Tanasija, Kruševac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Martinović Mitro, Beograd.

D. Odpravljene prisilne poravnave:

Dravska banovina: Hlastan Slavko, Trbovlje; Pečovnik Cirila, Sv. Jakob v Slov. Gorici; Smolej Rudolf, Maribor; Teppey Josip, Vitanje; Weinberger Mirko, Zagorje ob Savi.

Savska banovina: Blass Bernard, Vraždin; Dozet Miloš, Karlovac; Friedmann M., Zagreb; Lavrič i Peternel, Zagreb; Miklauc Minka, Karlovac; Rukavina Božidar, Otočac; Smerdelj Josip, Sušak; Schwartzenberg Ljudevit, Zagreb.

Drinska banovina: Švajberić Manda, Sr. Mitrovica.

Zetska banovina: Bedžić H. Halim, Kos. Mitrovica.

Dunavska banovina: Hasbung Geza, Sombor; Klein Simon i Sin, Bač. Petrovo selo.

* Opomba. Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajništvu.

Tržna poročila

Tržne cene v Ljubljani dne 2. januarja 1932. Govedina v mesnicah po mestu 1. vrste Din 12, II. 10, na trgu 1 kg govejega mesa I. 10-12, II. 8-10, III. 6-8, jezika 14, vampov 8-10, pljuč 6-8, jeter 6-12, ledic 6-12, možganov 18-20, loja Din 5 do 6, 1 kg telečjega mesa I. Din 13, II. 9 do 11, jeter 20-24, pljuč Din 14, 1 kg prašičjega mesa I. Din 14-16, II. 10-12, pljuč 8-10, jeter 12-16, ledic 20-22, glave 6-8, parkljev 4-6, slanina trebušne 12, slanina, ribe in sala 15-16, slanina mešana 13-15, masti 16-18, na debelo 14, šunke (gnjati) 18-20, prekajenega mesa I. 16, II. 12-14, prekajenih parkljev 5-7, prekajene glave 8-10, jezika Din 24, 1 kg koštrunovega mesa Din 6-10, jagnjetine 16-18, kozličevine Din 20, 1 kg konjskega mesa I. Din 6, II. Din 4, 1 kg krakovskih klobas Din 22, debrecinskih 22, hrenovk 22, safalad 20, posebnih 20, tlačenk 15, svežih kranjskih 25-26, polprek. kranjskih 28, suhih 35, prekaj. slanina Din 16 do 18, piščanec Din 15-20, kokoš 20-30, petelin 20-25, Domači zajec 6-15, divji zajec 30-35, 1 kg srne Din 10-20, 1 kg karpa Din 20-35, linja 24-30, ščuke 35 do 40, postrvi 60, sulca 60, klina 15-20, mreže 10-15, pečenke Din 10-12, 1 liter mleka Din 2-50-3, 1 kg surovega masla 25-28, čajnega masla 32-40, masla 30 do 36, bohinskega sira 24-26, sirčka 7-8, par jajec Din 2-50-3-50, 1 liter starega vina Din 14-20, novega vina 10-14, 1

časa piva 3-3-50, 1 vrček piva 5, 1 steklenica piva Din 6, 1 kg belega kruha 4-40, pol belega 3-80, črnega 3-20, ržene 3-20, navadna žemlja Din 0-50, 1 kg luksnih jabolk Din 5, jabolk I. 4, II. 3, III. 2, ena oranža 0-75-2, limona 0-75-1, 1 rožičev 8, fig 10-16, dateljinov 24-44, orehov 3-50-5, luščenih orehov 14-18, suhe češpelj 5-12, hrušk Din 5-8, 1 kg kajs Portoriko Din 72-76, Santos 48-52, 42-46, pražene I. 100, II. 80, III. 56, stalnega belega sladkorja 14, v kocke 15-50, kavne primesi 18, riža I. 8-11, 6-7, 1 liter namiznega olja 17, jediln. 16, vinskega kisa 4-50, navadnega 2-1 kg soli morske debele 2-50, drobne 2-50, celega popra 60, mletega 62, paprike 24, sladke paprike, po kakovosti 36, 1 lit. petroleja 7, 1 kg testenin I. 9-50, II. 7, pralnega luga 2-50, čaja Din 60-85, 1 moke štev. 0, na debelo Din 405-430, drobno 4-75, štev. 2, na debelo 380-400, na drobno 4-50, štev. 4, na debelo 335-380, na drobno 4-50, štev. 6, na debelo 285, na drobno 3-75, 1 kg kaše 5, ješnja 5, ješprenjčka 6-10, otrobov 1-50, koruzne moke 2-50-3, koruznega zdr. 4-4-50, pšeničnega 5-6, ajdove moke 6-7, II. 5, ržene moke Din 3-50-4, rži Din 190-210, ječmena 180-210, 185-210, prosa 190-210, koruze 155-185, 200, fižola ribničana 275, prepelice 335, 1 kg graha 8, leče Din 8-12, 50 premoga Din 30, 1 tona premoga 440-445, kub. m trdih drv 100-130, meh. drv Din 70, 1 q sladkega sena Din 70, pol sladkega 75, kislega 60-70, sla. Din 50-60, 1 kg endivije Din 10-12, 1 tovilca 12, radiča 8-12, poznega zelja

SLOVENIA

Železniško-carinsko, špedicijsko in transportno podjetje

Špedicija
Ocarinjenje
Tarifni biro

Ljubljana, Miklošičeva 2
MEDNARODNI TRANSPORTI
PREVOZI — PRESELITVE

Telefon 27-4

Ustanovljeno leta 1906

Najboljši stroji! Vsak kupec najboljša referenca!
Tudi na obroke dobavi trdka

The Rex Co.

Ljubljana
Gradišče 10

Telefon
22-68

Zagreb
Sajmište 56

Ustanovljeno leta 1906

Brzojavi:

Krispercoloniale Ljubljana
Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik:
Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Velepražarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

Točna postrežba — Ceniki na razpolago
Ustanovljeno leta 1840

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna

ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Špedicijsko podjetje

R. Ranzinger

Telefon št. 20-60

Ljubljana

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Iv. Brunčič

stavbni in pohištveni pleskar in ličar

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 2

Cene zmerno, delo solidno, postrežba točna

Telefon 34-76

TISKARNA MERKUR

- LJUBLJANA -

GREGORČICEVA 23

se priporoča za n. čila vseh trgov in uradnih tiskov. Tiska časopise, ge. brošure, ce. štatute, tabele

LASTNA KNJIGOVEZNA

Motvoz Grosuplje

domači slovenski izdelek — Svoji k svojemu

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani